

Rezultatele Summitului de la Vilnius și viitorul Parteneriatului estic, în special în ceea ce privește Ucraina

Rezoluția Parlamentului European din 12 decembrie 2013 referitoare la rezultatele Summitului de la Vilnius și la viitorul Parteneriatului estic, în special în ceea ce privește Ucraina (2013/2983(RSP))

Parlamentul European,

- având în vedere Rezoluția sa din 23 octombrie 2013 referitoare la „Politica Europeană de Vecinătate: către o consolidare a parteneriatului. Poziția Parlamentului European privind rapoartele din 2012”¹,
 - având în vedere Rezoluția sa din 12 septembrie 2013 referitoare la presiunea exercitată de Rusia asupra țărilor din Parteneriatul estic (în contextul viitorului Summit al Parteneriatului estic de la Vilnius)²,
 - având în vedere rezoluția sa din 13 ianuarie 2005 referitoare la rezultatele alegerilor din Ucraina³,
 - având în vedere Declarația comună a Summit-ului Parteneriatului estic de la Vilnius din 29 noiembrie 2013,
 - având în vedere declarațiile comune ale Summitului Parteneriatului estic, organizat la Varșovia la 30 septembrie 2011, și Summitului Parteneriatului estic, organizat la Praga la 7 mai 2009,
 - având în vedere situația din Ucraina, care continuă să se înrăutățească și care s-a declanșat în urma deciziei autorităților ucrainene de a nu semna Acordul de asociere în cadrul Summitului de la Vilnius din 28-29 noiembrie 2013, ceea ce a provocat demonstrații populare de amploare, în piața Euromaidan din Kiev, precum și în alte orașe din întreaga țară, în favoarea alegerii europene a Ucrainei,
 - având în vedere declarațiile comune ale Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, Catherine Ashton, și comisarului pentru extindere și politica de vecinătate, Ștefan Füle, în care aceștia condamnă utilizarea excesivă a forței de către poliția din Kiev pentru a dispersa protestatarii la 30 noiembrie 2013,
 - având în vedere articolul 110 alineatele (2) și (4) din Regulamentul său de procedură,
- A. întrucât, la Summitul Parteneriatului estic de la Vilnius, Ucraina și toți ceilalți participanți și-au confirmat încă o dată angajamentul față de principiile dreptului internațional și valorile fundamentale, precum democrația, statul de drept și respectarea drepturilor

¹ Texte adoptate, P7_TA(2013)0446.

² Texte adoptate, P7_TA(2013)0383.

³ JO C 247 E, 6.10.2005, p. 155.

omului;

- B. întrucât, în special decizia Armeniei de a se retrage din negocierile privind Acordul de asociere și decizia de ultim moment a Ucrainei de a suspenda pregătirile pentru semnarea Acordului de asociere au zădărnicit eforturile depuse și au subminat activitățile realizate de-a lungul ultimilor ani cu scopul de a aprofunda relațiile bilaterale și a consolida integrarea europeană;
- C. întrucât decizia guvernului Ucrainei de a suspenda procesul de pregătire a semnării Acordului de asociere, inclusiv privind zona de liber schimb aprofundat și cuprinzător (DCFTA), a provocat nemulțumire și proteste masive în țară; întrucât, în acest context, forțele de securitate ucrainene au utilizat cu brutalitate și în mod inacceptabil forța împotriva protestatarilor pașnici, a partidelor de opoziție și a mass-mediei;
- D. întrucât Georgia și Moldova au parafat acorduri de asociere cu UE, inclusiv dispoziții de stabilire a unor DCFTA, la Summitul Parteneriatului estic de la Vilnius din 29 noiembrie 2013;
- E. întrucât singura soluție trebuie să fie una pașnică, negociată cu toate părțile interesate,
 - 1. salută parafarea acordurilor de asociere, inclusiv a DCFTA, cu Georgia și Republica Moldova, care stabilesc agende europene clare pentru aceste două țări; așteaptă cu interes semnarea și punerea în aplicare a acestor acorduri cât mai curând posibil; invită Comisia, în acest sens, să faciliteze punerea în aplicare a acestor acorduri și să sprijine autoritățile celor două țări pentru ca unele efecte pozitive și avantaje concrete prevăzute în acorduri să poată fi oferite cetățenilor pe termen scurt;
 - 2. regretă decizia autorităților ucrainene, conduse de președintele Ianukovici, de a nu semna Acordul de asociere cu UE în cadrul Summitului Parteneriatului estic de la Vilnius, în pofida dorinței, exprimate clar de UE, de a continua procesul de asociere, dacă sunt îndeplinite condițiile; consideră că această decizie reprezintă, de departe, o oportunitate ratată în cadrul relațiilor UE-Ucraina, precum și pentru aspirațiile acestui stat; ia act de aspirațiile europene ale Ucrainei, exprimate de societatea civilă ucraineană la manifestațiile neîntrerupte din Piața Euromaidan din Kiev și în alte orașe de pe întreg teritoriul țării, populația neezitând să iasă în stradă pentru a-și arăta dezaprobarea față de decizia președintelui Ianukovici, și își reafirmă opinia că o consolidare a relațiilor dintre UE și Ucraina și oferirea unei perspective europene acestui stat sunt extrem de importante și sunt în interesul ambelor părți;
 - 3. regretă evenimentele violente din noaptea de 9 decembrie 2013, când forțele de securitate au pătruns cu forța în birourile partidelor de opoziție și ale organelor de presă independente și i-au hărțuit pe protestatari, precum și pe cele din nopțile de 10 și 11 decembrie 2013, când forțele de securitate au atacat protestatari pașnici în încercarea de a-i înlătura din piața Euromaidan și străzile adiacente și de a dărâma baricadele; atrage atenția asupra faptului că aceste evenimente au avut loc chiar și în timpul vizitei Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, Catherine Ashton, și a eforturilor continue de a facilita dialogul în jurul mesei rotunde; își exprimă temerea că aceste evenimente pot duce la escaladarea unei situații deja tensionate;
 - 4. reamintește că mai multe canale de comunicare, inclusiv misiunea Parlamentului

European de monitorizare, condusă de președinții Cox și Kwasniewski, sunt deschise între UE și Ucraina și, prin urmare, reiterează faptul că preocupările manifestate de autoritățile ucrainene pentru a justifica decizia de ultim moment de a suspenda procesul ar fi trebuit exprimate mai devreme pentru a permite abordarea lor;

5. își reafirmă sprijinul puternic față de semnarea Acordului de asociere cât mai curând posibil, cu condiția ca cerințele relevante să fie îndeplinite, așa cum au fost definite de Consiliul Afaceri Externe din 10 decembrie 2012 și sprijinite în Rezoluția parlamentului din 13 decembrie 2012; solicită, prin urmare, Consiliului European să trimită un semnal politic puternic la reuniunea sa din decembrie 2013 că Uniunea Europeană este în continuare disponibilă să coopereze cu Ucraina;
6. solicită lansarea imediată a unei noi misiuni de mediere a UE la cel mai înalt nivel politic, pe deplin operațională, pentru a ajunge și a asista la un dialog în jurul mesei rotunde între guvern, opoziția democratică și societatea civilă și a garanta ieșirea pașnică din criza actuală;
7. își exprimă solidaritatea deplină cu cei care demonstrează pentru un viitor european; invită autoritățile ucrainene să respecte pe deplin drepturile civile și libertatea fundamentală de întrunire și de a protesta pașnic; condamnă ferm folosirea forței brutale împotriva demonstrațiilor pașnice și subliniază nevoia investigării prompte, eficiente și independente și a condamnării vinovaților; solicită eliberarea imediată și necondiționată a protestatarilor pașnici arestați în ultimele zile; subliniază obligațiile internaționale ale Ucrainei în această privință; subliniază că astfel de măsuri contravin în mod clar principiilor fundamentale ale libertății de întrunire și de exprimare și încalcă, prin urmare, valorile europene și universale; reamintește că, având în vedere poziția Ucrainei, care deține în prezent președinția Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa, bilanțul său în materie de protejare și promovare a acestor valori este monitorizat cu și mai multă atenție;
8. condamnă încă o dată, cu fermitate, presiunea politică și economică inacceptabilă exercitată de Rusia asupra Ucrainei, precum și amenințările cu sancțiuni comerciale; îndeamnă UE și statele sale membre să adopte o poziție unică în dialogul cu Rusia și le solicită acestora să elaboreze și să pună în aplicare o politică de răspuns corespunzător la instrumentele și măsurile utilizate de Rusia împotriva partenerilor estici, în special pentru a ajuta Ucraina să obțină securitate energetică, având în vedere criza permanentă legată de importul de gaze naturale din Rusia; reafirmă că Acordul de asociere este o chestiune strict bilaterală între cele două părți și respinge cu fermitate orice propunere de a asocia o terță parte la acest proces;
9. solicită Comisiei să examineze posibilele contramăsuri la care Uniunea Europeană să poată face apel atunci când Rusia încalcă normele comerciale ale Organizației Mondiale a Comerțului (OMC) în scopuri politice lipsite de viziune; subliniază faptul că, pentru a-și menține credibilitatea, Uniunea ar trebui să poată reacționa atunci când ea însăși sau țările sale partenere sunt supuse unei presiuni politice și economice;
10. îndeamnă autoritățile ucrainene să inițieze dialogul cu protestatarii pentru a evita escaladarea violențelor și destabilizarea țării și îndeamnă toate partidele politice să asigure o derulare ordonată, calmă și responsabilă a dezbaterii parlamentare privind situația economică și politică și perspectivele pentru viitoarea integrare în Uniunea Europeană; reamintește că, în orice democrație, se pot convoca noi alegeri atunci când

este nevoie de reafirmarea legitimității populare;

11. solicită instituțiilor UE și statelor membre să se angajeze pe calea unei deschideri ample către societatea ucraineană, în special printr-un acord rapid privind un regim fără vize, cooperare consolidată în domeniul cercetării, schimburi extinse de tineri și disponibilitate sporită a burselor; consideră că ar trebui depuse eforturi suplimentare pentru a include pe deplin Ucraina pe piața internă de energie a UE;
12. subliniază necesitatea sprijinirii de către UE a implicării instituțiilor financiare internaționale, precum Fondul Monetar Internațional și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, pentru a oferi asistență financiară care să ajute Ucraina să își redreseze situația financiară care continuă să se deterioreze;
13. reamintește că semnarea Acordului de asociere nu reprezintă un scop în sine, ci mai degrabă un mijloc de realizare a stabilității pe termen lung, a progresului socio-economic, precum și a unei transformări durabile și sistemice, și că necesită, prin urmare, un angajament real față de punerea sa în aplicare adecvată și promptă; invită UE să negocieze cu autoritățile ucrainene o foaie de parcurs concretă pentru punerea în aplicare;
14. regretă faptul că după mai mult de trei ani de negocieri finalizate cu succes privind un Acord de asociere, inclusiv o DCFTA, autoritățile armene au decis să adere la Uniunea Vamală, în urma presiunilor ruse; reamintește autorităților armene că protestele și demonstrațiile împotriva acestei decizii sunt expresia voinței libere a cetățenilor țării și că aceasta trebuie respectată în temeiul angajamentelor internaționale asumate de Armenia; reamintește, în acest sens, că persecuțiile și detențiile reprezintă încălcări ale drepturilor de întrunire și de exprimare și că măsurile represive sunt contrare punctelor de vedere exprimate recent privind angajamentul față de valorile comune ale UE; îndeamnă guvernul Armeniei să inițieze un dialog deschis cu societatea civilă referitor la viitoarea direcție a țării;
15. salută semnarea acordului de facilitare a eliberării vizelor între UE și Azerbaidjan; își exprimă preocuparea față de reprimarea disidenților în urma alegerilor prezidențiale din octombrie 2013, manifestată prin detenția permanentă și noi arestări ale activiștilor opoziției, hărțuirea ONG-urilor și a mass-media independente, demiterea din funcții a celor care au criticat guvernul numai pe baza activităților lor politice; îndeamnă Parlamentul Azerbaidjanului să revină asupra deciziei de a-și suspenda participarea la Adunarea Parlamentară Euronest, în urma adoptării rezoluției Parlamentului din 23 octombrie 2013;
16. salută propunerea legislativă a Comisiei de modificare a Regulamentului (CE) nr. 539/2001 în vederea unui regim de călătorii fără viză în spațiul Schengen pentru cetățenii moldoveni care dețin un pașaport biometric; consideră că această măsură importantă va facilita contactele între oameni și îi va aduce pe cetățenii moldoveni mai aproape de UE;
17. salută semnarea unui acord-cadru cu Georgia privind participarea sa la operațiunile UE de gestionare a crizelor, care oferă un temei juridic permanent pentru implicarea Georgiei în acțiunile curente și viitoare pentru gestionarea crizelor, desfășurate de UE în întreaga lume;
18. consideră că rezultatele și contextul general al Summitului de la Vilnius subliniază faptul

că UE trebuie să elaboreze o politică mai strategică și mai flexibilă pentru a sprijini opțiunea europeană a partenerilor săi estici, folosind toate instrumentele de care dispune, cum ar fi asistența macroeconomică, relaxarea regimului comercial, proiecte de consolidare a securității energetice și modernizarea economică, precum și implementarea rapidă a liberalizării regimului vizelor, în conformitate cu valorile și interesele europene;

19. sprijină implicarea mai aprofundată a societății civile în procesele naționale de reformă; încurajează consolidarea cooperării interparlamentare cu Adunarea Parlamentară Euronest; solicită trimiterea misiunii Parlamentului European în Ucraina cât mai curând posibil; salută implicarea Conferinței autorităților locale și regionale din Parteneriatul estic;
20. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, statelor membre, președintelui Ucrainei, guvernelor și parlamentelor țărilor din Parteneriatul estic și ale Federației Ruse, Adunării Parlamentare Euronest, Adunării parlamentare a Consiliului Europei și Adunării Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa.